

Jeden svět 2004

Letošní, již šestý ročník festivalu Jeden svět 2004 představil na **156** filmů z 35 zemí světa, jež byly vybrány z celkem **950** přihlášených dokumentů, které jejich tvůrci zaslali do Prahy z celého světa. Základní osou festivalu byly hlavní soutěž, soutěžní kategorie krátkých forem a speciální soutěžní kategorie Máte právo vědět.

Máte právo vědět je jedinečná soutěžní kategorie představující **16** celovečerních dokumentárních filmů, které originálním a kvalitním filmařským zpracováním upozorňují na neznámá nebo zamlčovaná témata týkající se lidských práv.

Vyrovnění s minulostí

Původ myšlenky uspořádat tuto sekci vznikl na základě spolupráce s německým lidskoprávním filmovým festivalem Perspektive. Cílem projektu je shromáždit sbírku dokumentárních filmů, které nebudou pouze ukazovat, jak se německá společnost vyrovnává se zločiny nacismu a země bývalého „východního“ bloku se zločiny komunismu, ale zároveň budou nabízet příklady, jak se se svou minulostí poznamenanou porušováním lidských práv a zločiny proti lidskosti vypořádávají další země (například Chile, Rwanda, Srbsko, Kambodža, Arménie atd.). Společně s festivalem Perspektive by Jeden svět chtěl promítat tyto filmy na českých a německých středních školách.

Jeden svět dětem

V předchozích letech jsme pořádali speciální projekce pro studenty středních škol. Letošní novinkou bylo promítání filmů určených pro žáky základních škol, kterých jen v Praze přišlo více jak 2 500. Nápad vznikl ve spolupráci s nizozemským dokumentárním festival IDFA, kde je promítání **dokumentů pro děti** již řadu let pevnou součástí programu. Filmy z této kategorie byly promítány jak v rámci školních projekcí v dopoledních hodinách, tak v samostatných blocích o víkendu 17. a 18. 4. od 11 a 13 hodin v Městské knihovně.

Bohatý Sever, chudý Jih

Filmy v tomto bloku divákům přiblížili rozličné aspekty propasti, která se čím dál více rozevírá mezi „bohatým Severem“ a „chudým Jihem“ a jakým způsobem současní dokumentaristé vnímají globalizaci.

Filmy porotců

Na Jednom světě je zvykem promítnout jeden nebo dva filmy členů hlavní poroty podle jejich vlastního výběru.

Přijímání jinakosti

V této sekci byly promítnuty filmy zabývající se osudy lidí, které jsou společností z nejrůznějších důvodů odmítáni.

Důstojné stáří

Jedním z možná banálních, ale nezadatelných lidských práv je právo na život a jeho plnohodnotné prožití. Filmy v této sekci dokumentovaly, že ne vždy je jednoduché toho dosáhnout.

Special Reports

V rámci tohoto tematického bloku rozděleného do několika sekcí byly představeny snímky čínského disidenta a aktivisty Harryho Wu „Komunistická charita“ a „Čínský gulag“, který se festivalu osobně zúčastní. Současnou situaci v Rusku přiblížili filmy zařazené do sekce Putinovo Rusko. Snímky ze sekce Socialismo o Muerte přiblížili situaci na Kubě, Jiná Amerika pro změnu Spojené státy a v sekci Divoký východ mohli diváci shlédnout kupříkladu snímek Živé kontejnery, zabývající se situací tádžických žen, které kvůli finanční nouzi pašují ve svých tělech heroin. Sekce Lidé v pohybu připomene, že tisíce lidí z různých koutů světa se každý den snaží překročit ostře střežené hranice a dosáhnout vytouženého cíle – bezpečné a bohaté Evropy, Severní Ameriky nebo Austrálie.

Visegrádský výběr

Pod názvem Visegrádský výběr jsme letos uvedli 16 filmů vybraných čtyřmi významnými dokumentaristy z Polska, Maďarska, Slovenska a České republiky.

Za účelem zviditelnit středoevropskou dokumentární tvorbu vznikl v rámci Mezinárodního filmového festivalu Jeden svět **projekt Visegrádské knihovny dokumentárního filmu** – www.visegrad-doc.cz. V rámci projektu byla vytvořena databáze a videotéka nejvýznamnějších dokumentů ze zemí Visegrádské skupiny natočených v období po roce 1989 a na nekomerčním základě byly zpřístupněny informace o těchto snímcích zahraničním zájemcům. Mezinárodní filmový festival Jeden svět se těší narůstajícímu uznání v zahraničí a navázal úspěšnou spolupráci s řadou významných světových dokumentárních přehlídek. Snímky z této webové databáze budou tak mít větší šanci upoutat na sebe pozornost ve velmi silné mezinárodní konkurenci. O projekt projevil zájem i Mezinárodní visegrádský fond, který zajistil finanční prostředky na jeho zahájení.

Visegrádská databáze momentálně obsahuje základní informace o zhruba 400 dokumentárních filmech natočených režiséry a/nebo (ko)produkované producenty z Visegrádských zemí bez ohledu na to, kde se děj filmu odehrává. Mnoho těchto filmů mohou zájemci shlédnout na VHS kopiích, uložených ve videotéce Jednoho světa. Tituly, které jsou průběžně začleňovány do databáze a do videotéky vybírá komise ustavená z odborníků a filmových profesionálů ze všech zemí Visegrádu. Dramaturgie projektu vychází z programové koncepce MFF Jeden svět a je tedy orientovaná především na filmy s politickou a sociální tematikou.

V závěru roku 2003 také vznikl tištěný katalog v anglickém jazyce obsahující základní informace o více jak 200 vybraných dokumentech, které v zemích Visegrádu vznikly v letech 1989-2002. Katalog postupně rozesíláme nejdůležitějším dokumentárním festivalům a filmovým trhům ve světě a zahraničním kulturním centrům zemí Visegrádu.

Retrospektivy

Cinéma Vérité

Šestý ročník festivalu Jeden svět uvede retrospektivu dokumentů **cinéma vérité**. Klasici tohoto žánru Richard Leacock, Robert Drew a Allan King byli pozváni, aby se zúčastnili promítání v Praze.

Válka, film a propaganda

Ve spolupráci s Národním filmovým archivem jsme připravili rovněž retrospektivu filmů **válečné propagandy**, které byly doprovázeny debatami a semináři.

Hrané filmy v Aero

Společně s kinem Aero jsme připravili zvláštní program, v němž jsme představili kolekci 10 hraných filmů zaměřených na problematiku lidských práv.

Výzva biskupa Desmondů Tutu

Během projekce dokumentárních snímků pojednávajících o Barmě spojené s debatou bylo přečteno 21.4. 2004 poselství nositele Nobelovy ceny míru, biskupa Desmondů Tutu, který v něm mimo jiné poděkoval české diplomacii za pomoc barmskému demokratickému hnutí. Promítání a diskuse o situaci v Barmě se zúčastnila barmská aktivistka Khin Ohmar a Petr Kolář, náměstek ministra zahraničních věcí ČR.

Výzva nositelů Nobelovy ceny

V rámci slavnostního zahájení šestého ročníku mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech byla v pražském Divadle Archa dnes ve 20 hodin přednesena výzva za okamžité propuštění uvězněných barmských spisovatelů. Slavnostního večera se mimo jiné zúčastnil Václav Havel, Jiří Gruša a U Aun Kou, barmský disident žijící v exilu.

Václav Havel a prezident Mezinárodního PEN klubu Jiří Gruša společně se čtrnácti nositeli Nobelovy ceny za literaturu vyzývají předsedu barmské vojenské vlády, generála Than Šweie, aby okamžitě propustil nositelku Nobelovy ceny Aun San Su Ťij a uvězněné barmské spisovatele. Mezi vězňými jsou mimo jiné známý publicista U Win Tin odsouzený k dvaceti letům nucených prací a básník a novinář U Aun Myin, který byl odsouzen k jednadvaceti letům vězení. Mezinárodní PEN klub také paralelně tuto výzvu rozšiřuje ve Velké Británii a USA.

Cenu HOMO HOMINI za rok 2003 získává Nataša Kandić.

Správní rada obecně prospěšné společnosti Člověk v tísni při České televizi uděluje cenu Homo Homini za rok 2003 Nataše Kandić a bělehradskému Centru pro humanitární právo. Cena je udělena za dlouholetou obranu lidských práv a za osobní statečnost při objasňování zločinů proti lidskosti spáchaných na území bývalé Jugoslávie. Člověk v tísni oceňuje zejména vytrvalý odpor k nacionalismu, snahu o řádné vyšetření válečných zločinů a o spravedlivé odsouzení konkrétních viníků.

Festivalová kina v Praze

Festivalové centrum a meeting point festivalu byl letos v Divadle Archa, kde byl po celou dobu festivalu v provozu press a guest servis, videotéka, kde se diváci a hosté mohli podívat na vybrané filmy, internetové centrum a kavárna. Kromě obou sálů festivalového centra Divadla **ARCHA** se promítalo v pražských kinech Aero, Evald, Bijásek-Kotva, Perštýn, Ponrepo a rovněž ve Francouzském institutu a v obou sálech Městské knihovny.

Studentská fotografická a literární soutěž

V rámci slavnostního zahájení, které souběžně s Archou probíhalo i ve Francouzském institutu, byly vyhlášeny vítězové soutěže studentských fotografických a literárních prací. Soutěž byla vyhlášena v rámci celoročního projektu Jeden svět na školách a zúčastnilo se jí více než ??? studentů.

Doprovodné projekce

Již tradičních dopoledních projekcí pro střední školy se jen v Praze zúčastnilo na 8 210 studentů středních škol. Letošní novinkou bylo promítání vybraných dokumentů pro základní školy, kterého se zúčastnilo 2 270 žáků základních škol.

V průběhu letošního festivalu byly promítnuty vybrané snímky Jednoho světa také ve třech věznicích: ve vazební věznici Praha-Ruzyně, v ženské věznici v Praze Řepích a ve věznici Kuřim. Po projekcích vždy následovaly debaty s pozvanými hosty.